

Bot után numerus clausus.

A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, szept. 2. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11-kor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Ruppert Rezső, a mentelmi bizottság elnöke tesz jelentést Huber János mentelmi ügyében. A mentelmi bizottság nem javasolja Huber mentelmi jogának fölfüggesztését. A Ház így határozott.

A botbüntetésről szóló javaslat harmadszori olvasása után áttérnek az egyetemi belhatározásokat szabályozó numerus clausus törvényjavaslat tárgyalására.

Usetty Ferenc, a közoktatásügyi bizottság elnöke ismerteti a javaslatot. A magyar állam elsődrendű kötelessége, — mondotta — hogy a hallgatóság számát kontingentálja, mert a szellemi proletariátus csak rosszra vezethet. A kontingens megállapítására a javaslat értelmében a tanári kar tesz ajánlatot és a miniszter állapítja meg. A főlvetel fölött az illetékes tanári kar dönt.

Utána Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszter szólalt föl. A múltban sokszor concessziót tettek annak a rovására, hogy liberális, humanus színben tűnjének föl. Nem attól függ egy nemzet szellemi nivója, hogy hányan végzik az egyetemet, hanem attól, hogy a legközelebbi kiképzést nyerjék. Régen minden törekvést a numerus claususra antiszemitizmusnak nyilvánították, mert a zsidóság talála érezte magát. Meg akarjuk válogatni azokat, akik vezetői lesznek a magyar nemzetnek. E végből vissza kell adnunk a legfőbb oktatást a tudományos és nemzeti céloknak. Mi tudósokat akarunk, de nem Piklert, Jásztit és Alexandert. (Helyeslés.) Tudósok kellene, akik első sorban a magyar talajban magyar lelkeket kutassanak. Nem olyan tudósok, akik idegenben keletkezett elméleteket erőszakolnak ránk. (Eljenzés, taps.) A magyar faj szupremáciáját meg kell védelmezni. A törvény természetesen csak elősegíti a célt és lehetővé teszi a földadat megvalósítását. A diákok idejének meg kell osztania az iskola, a tanulószoba, a játszótér és a tempom között. (Taps.)

A javaslat kapcsán a miniszter rámutatott azokra a védekezésekre, amelyekkel sikerült a kérdést előmozdítani. Megreformálta az egyetemet, — ugymond — hogy a középiskolai tanárképzést megjavítsa. Megreformálja a magyar tanítóképzést, hogy jobb tanárokat kapjanak.

Drózdly közbekia: *Elég rosszul!*
Haller: Nem hinném, hogy rosszul; a képviselő urnak is jobb lett volna, ha négy év helyett hat évig jár a képzőbe. (Derűtség.)

Ezután fölolvasta az *Egyenlőség* vezércikkét, amely azt mondja, hogy a numerus clausussal egy új korszak veszi kezdetét. Igazat ad a vezércikknek, hogy Magyarországon tényleg új korszak kezdődik, a liberális megsejnt, hiába hivatkozunk Kossuthra, Deákra, Eötvösre és Szilágyi Dezsőre. Meg van győződve róla, hogy ezek a nagy magyarok jobban szerették Magyarországot, mint a liberális must. Ha tudták volna, hova vezet a liberális must, jobban körülbástyázták volna a krisztianizmust a liberális mustal szemben. Nem törődünk a világ vállvergetésével, hanem haladunk az egyenes, kitűzött célunk felé. Kéri a javaslat elfogadását.

Az elnök ezután szünetet rendelt el.

Szünet után Zákány Gyula szólott az egyetemi törvényjavaslathoz. Rátért beszédében a zsidókérdésre is és a zsidó intellektuális túltengését fejtegette. A javaslatot általánosságban elfogadja.

Bottlik József alelnök napirendi indítványt tesz. A Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt 10 órakor tartja, amelynek napirendjén az egyetemi törvényjavaslat szerepel. Az ülés 2 órakor ért véget.

Lemberg? Przemysl?

Válságos hírek a keletgalicai frontról.

Bécs, szept. 2. A *Neue Freie Presse* jelenti Berlinből: A *Morningpost* jelenti: A keletgalicai helyzet meglepetésszerűen komolyá vált a lengyelek részére. A vörös hadsereg harapófogószzerű támadást intézett Lemberg ellen, amely sikerült is. Lemberg, ugy látszik, elveszett, a város bevétele csak órák kérdése.

A *Daily Herald* moszkvai szikratáviratot közöl, amely szerint a vörös hadsereg Lemberg minden oldalról körülkerítette. A várost védő lengyel csapatok több kétségbeesítő kirohanást intéztek, azonban súlyos veszteségekkel verték őket vissza. Przemysl várának ostroma is megkezdődött. Az orosz tüzérség hétfő óta bombázza a külső erődítményeket.

A *Neue Freie Presse* e hírekkel kapcsolatosan megjegyzi, hogy fonttással kell ezeket fogadni.

Budapest, szept. 2. A *Szózat* jelenti Bécsből: Lembergből jelentik, hogy ott és egész Keletgaliciában kihirdették a statáriumot.

Budapest, szept. 2. Berlinből jelentik a *Bud. Tud.*-nak: Königsbergből jelentik: A lengyel-litván konfliktus erősen kiéleződött.

Varsó, szept. 2. (*Bud. Tud.*) Az oroszok kétségbeesett áttörési kísérlete még folyamatban van, de már megállapítható, hogy a Lemberg ellen irányuló nagy arányú offenzíva meghiúsult. Az oroszok igen nagy veszteségeket szenvedtek. Keletgaliciában az oroszokat a Bug mögé visszaszorították, ami által a Lemberg fenyegető orosz nyomás jelentékenyen csökkent.

A hatóságokhoz nem érkezett új utasítás a politikai foglyok ideiglenes szabadlábrahelyezéséről.

Az eddigi gyakorlatot követik ezután is. — Az ügyészség szerint a politikai vádlottaknak három negyed része most is szabadlában van.

A nemzetgyűlésen több interpellációt intéztek már az igazságügyminiszterhez és a belügyminiszterhez a politikai foglyok ügyében. Az interpellálók főként az ellen fordultak orvoslásért a belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez, hogy a politikai foglyok gyakran hónapokig kihallgatás nélkül vannak letartóztatásban és így megtörténhetik, hogy hónapokon keresztül ártatlanul tartják vizsgálati fogságban a gyanúsítottakat. Tomsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter — mint már közöltük — a nemzetgyűlés szept. ülésén kijelentette, hogy megkereste az illetékes hatóságokat abban az irányban, hogy gyorsabban bonyolítsák le ezeket az ügyeket és intézkedett abban a tekintetben is, hogy amennyiben az eljáró szervek az első pillanatban látják, hogy nem súlyos az ügy, indítványt tehetnek, hogy a gyanúsított szabadlára helyezve várhassa be az ítéletet.

Erdeklődünk a szegedi államrendőrségnél és a királyi ügyészségnél az igazságügyminiszternek a nemzetgyűlésen bejelentett megkeresése és intézkedése felől és az alábbi fölvilágosításokat kaptuk:

Botika Sándor dr. főkapitány kijelentette, hogy az igazságügyminiszternek szóbanforgó intézkedéséről tudomása nincs. De — mondotta — nincsen is szükség ilyen megkeresésre, mert az internáltak ügyében a rendőrség — a főkapitány szerint — eddig is azt az eljárást követte, hogy csak azokat tartóztatta le, akiknek fogvatartására alapos ok volt. A főkapitány megemlítette még azt is, hogy az internáltak hozzátartozóinak kérelmére az internáltak ügyét azonnal revízió alá veszik és így megtörténhetik, hogy az internáltak nem tölti ki a rendeletben megszabott hat hónapot.

Ezeket mondotta a főkapitány, a kerületi főkapitányságnál pedig, ahol azt a figyelmeztetést találtuk az ajtón, hogy a kerületi főkapitány az internáltak ügyében nem fogad, természetesen nem kaphattunk tájékoztatást. Mindössze annyit mondtak ott, hogy az internáltak dolga

a belügyminiszterhez tartozik és miután ezuttal az igazságügyminiszter intézkedéséről van szó, forduljunk a királyi ügyészséghez.

Megkérdeztük tehát a királyi ügyészség vezetőjét is, történt-e újabb intézkedés a politikai foglyokkal való eljárás ügyében. A királyi ügyészség vezetője is kijelentette, hogy nem történt intézkedés, mert „az ügyészség ezt már régen így csinálja” és erről fölöttes hatóságának jelentést tett. Egyébként az ügyészség vezetőjének véleménye szerint azoknak, akik ellen eljárás folyik, három negyed része szabadlában van.

Ezekben számoltunk be a kapott fölvilágosításokról, amikből azt kellene következtetnünk az igazságügyminiszter kijelentései után, hogy a megkeresés és intézkedés ezután érkezik le a hatóságokhoz. Mert hiszen az interpellálók az eddigi gyakorlat miatt szóltak föl. Es bizonyára nem tették volna, ha az internáltak és politikai foglyok ügyének eddigi kezelésével meg lettek volna elégedve.

Tisztujtás a budapesti kereskedelmi és iparkamarában.

Budapest, szept. 2. A *Magyar Híradó* jelenti: A budapesti kereskedelmi és iparkamarában ma délután volt a közgyűlés. Elnöknek egyhangulag Delatini Arturt választották meg, a kereskedelmi osztály vezetője Márton Gyula, az ipari osztály vezetője Bittner János lett. Főtákkárá Szávay Gyulát választották meg.

Az államjegyek kicserélése.

Budapest, szept. 2. A kormányzó párt ma este értekezletet tartott, amelyen apénzügyi bizottság által letergalt javaslatok kerültek megvitatásra. Több oldalról kérdéseket intéztek a pénzügyminiszterhez az államjegyek kicserélése és az általános pénzügyi politika tekintetében.

„Vita“ a jövő évi költségvetésről.

A ma délelőtti tanácsülésen „szóba került“ a város jövő évi költségvetése. A főszámvevő ugyanis — mint ismeretes — elkészítette a kétszázötven százalékos költségvetést, amelyet bemutattak a tanácsnak. Ennek kapcsán a javaslatot a tanács tagok „megtisztelték“ egy kis „vítával“, amely a körül forgott, hogy mi lesz a kétszázötven százalékos pótdóval. A tanácsban — mindössze néhányan voltak — nagy többsége mutatkozott a pótdónak, aminek igazolásul szolgáljanak a „vítának“ alábbi szíllánkjai:

A polgármester: Mindent el kell követni a kiadások csökkentésére. A kétszázötven százalékos pótdó mellett a város minden lakosa tönkre megy.

A polgármesterhelyettes: Dehogy megy tönkre. A napszámok kétnapi napszámjából ki tudja fizetni. Csak hogy nem akarunk dolgozni. Nyolevan koronát kap naponta és nem jön.

A polgármester: Nem erről van szó. Azon kell gondolkoznunk, hogyan csináljuk meg okosan a dolgot.

A pénzügyi tanácsnok: A paraszt egy pár csirkéből kifizeti egy hold földnek a bérletét. Ezt kellene fölemelni.

A polgármesterhelyettes: A földbérletet nem akarják fölemelni, ezért deputációznak a polgármesternél, de a pótdótól fájznak.

A polgármester: Dehogy nem akarják fölemelni. Ezért még nem deputációztak.

A polgármesterhelyettes: Hát miért irnak akkor mindig erről a lapok?

A polgármester: Fizetni nem akaraak. Senki sem fizet szívesen. A pénzügyi bizottsághoz kell utasítani a javaslatot és gondosan megtárgyalni, mert ez nagyon komoly ügy ám.

A polgármesterhelyettes: Hát majd meglátjuk.

A „vita“ ezzel véget ért. A javaslatot a pénzügyi bizottság a jövő héten két napon át tárgyalja. Módot kell találni arra, hogy a város kiadásai a pótdó lényeges fölemelése nélkül nyerjenek földzetet. Mi erre vonatkozóan már kifejtettük véleményünket.

Ankét a drágaság enyhítéséről.

Budapest, szept. 2. Az árvizsgáló bizottság most gyökeres megoldást keres, amelynek segítségével különösen az ipari cikkeknek, továbbá a fontosabb élelmi cikkeknek és egyéb közszükségleti cikkeknek megokolatlanul magas árát hatályosan letörje. Ebből a célból ma délelőtt az árvizsgáló bizottság nagyszabású ankétet tartott, amelyen részt vettek Boleman Ernő törvényszéki bíró, az árvizsgáló bizottság vezetője, Mangold Béla, Mátz Miklós és Tomsányi Béla ügyosztályvezetők, a közlelmezési minisztérium részéről Szirovszky Béla államtitkár, Györffy Aladár rendőrkapitány és Purjesz Endre miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium részéről Horvay Jenő miniszteri tanácsos, a főváros részéről Marger Aladár tanácsnok és Vajda Ede főjegyző, a főkapitányság részéről Hankel Lajos rendőrtanácsos, a kihágási ügyosztály vezetője, azonkívül a főváros élelmiszerüzemeinek a vezetője. Az ankét első sorban arra helyezt szult, hogy az élelmi cikkeknek és közszükségleti cikkeknek az árát lényegesen leszállítsa és fokozottabban erélyes és célravezető ellenőrzést gyakoroljon a leszállított árak szigorú betartására.

A budapesti élelmiszerpiac.

Budapest, szeptember 2. A budapesti élelmiszerpiacról jelentik: Szemes bab kilója 12 korona, burgonya 2'50—3'50, nagyban 2'30, szőlő sok van 11—18 koronájával, szilva kilója 5—8 korona, paradicsom 2 korona, tök 1—1'20, tojás darabja 3'70 korona.

HIREK.

— Adatokat kér a szénszindikátus. A szénszindikátus leiratban kérte a város tanácsát, hogy a szénszállításhoz szükséges pontos adatokat azonnal becsússa rendelkezésére. A mérnöki hivatal hozzáfogott az adatok összegyűjtéséhez.

— **Letartóztatott banktisztviselő.** A 8 Órai Újság írja: A rendőrség ma délben letartóztatta Wagner Lajos 28 éves banktisztviselőt, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár hivatalnokát, aki ellen az utóbbi napokban több följelentés érkezett, hogy a banktisztviselő ismerőseitől lombardkölcson szerzésének ürügye alatt részvényeket csalt ki, azokat el is helyezte, azonban a kölcsönöknek csak egy részét szolgáltatatta át és több száz ezer koronát saját céljaira fordított.

— **Öngyilkosság.** A 8 Órai Újság írja: Martos Artur gépgyáros felesége, aki férjével és gyermekeivel a nyarat a Svábhegyen töltötte, tegnap délben budapesti lakásán, a Gorove-utca 3. sz. alatt ismeretlen okból agyonlőtte magát.

— **Tíz vagon kocsz.** A Bankgyesület értesítette a tanácsot, hogy tíz vagon Cséri-féle kocszot tudna Szegedre szállítani vagononként 9600 koronás árban. A város átveszi a kocszot, amint Szegeden lesz. Az árát az árvizsgáló bizottság állapítja meg.

— **A Tisza-pör.** A Tisza-pör fő tárgyalása a jövő héten befejeződik. Értesülésünk szerint a hadi törvényszék szeptember 12-én hirdeti ki az ítéletet. Csütörtökön a tárgyalás szünetelt.

— **A városi gőzfürdő sorsa.** A tanács utasította Gruber Antalt, a téglagyár vezetőjét, hogy a fürdő részére szerezzen be szénét. Csak aztán minél előbb!

x A csöppség címmel péntektől vasárnapig a Star színházja kerül vetítésre az Uránlában Clöry Lottó és Costa Viktorral a főszerepben.

— **Megalakult az Első Szegedi Hízlaló és Élelmiszerszállító Részvénytársaság igazgatósága** A Duna-Tisza közti Kereskedelmi R.-T. helyiségeiben Kaszinó épület, Vörösmartyu'ca 5) tegnap délután megalakult az Első Szegedi Hízlaló és Élelmiszerszállító R.-T., amely vállalat — amint cégében is kifejezésre jut — főképpen mezőgazdasági termelésünk cikkeket fogja nagyobb arányokban külföldön elhelyezni. A társaság egyelőre 1,200.000 korona alaptőkével alakult. Igazgatósági tagjai: *Karátson Antal dr. v. min. tanácsos, a Magyar-Olasz Bank igazgatója, elnök; Balogh Károly városi tanácsnok, alelnök; Bagáry Kálmán kir. gazd. felügyelő; Dobránszky Béla dr., a Haltenyésző R.-T. vezérigazgatója; Meer Artur, a Magyar-Olasz Bank R.-T igazgatója; Pálffy Dániel nagyiparos, nemzetgyűlési képviselő; Radó Géza részvénytársasági igazgató; Sajtos Samu dr. kir. tanácsos, pénzügyigazgató; Tonelli Sándor dr., a szegedi kereskedelmi és iparkamara főtitkára. Felügyelőbizottsági tagok: Gulácsy Sándor dr. gazd. akad. tanár, elnök; Molnár Sándor részvénytársasági igazgató és Ujhelyi Sándor gazdálkodó.*

x A Szegedi Munkás Testező Egyesület Birkozó és Torna Szakosztálya kellő számú jelentkező esetén szeptember 15-én a működést megkezd. Ez uton felhívjuk a résztvevni óhajtókat, hogy szeptember 5-én, vasárnap délelőtt 10—12 óra között az állami gimnáziumban feltétlenül jelentkezzenek. Részletes fölvilágosítással szolgál a vezetőség.

x **L'accuse.** Mozgóképek még oly nagy erkölcsi sikere nem volt, mint a *J'accuse* című filmnek. A rendezés tökéletessége, a fotográfia szépsége és a művészi játék utólrhetetlenné teszik ezt a osodás filmet, mely péntektől vasárnapig lesz műsoron a Korzó-moziban.

x A manillai cyklop, a Burlingtoni Jaguár második része ma megy a Dugonics-moziba. Jegyek korlátozott számban kaphatók

— **Inzultáltak a budapesti árvizsgáló bizottság elnökét.**

Budapest, szept. 2. A Magyar Híradó j lenti: Az árvizsgáló bizottság elnökét, Boleman Ernő dr. törvényszéki bírót ma délután inzultáltak, aminek előzményei a következők: Ma délután 2 órakor a kávépartestület Reiner Mór elnökkel az élén 25 tagú küldöttséggel ke-reste föl a kávéházakra vonatkozólag az árvizsgáló bizottság elnökét és kapacitálni igyekezett az elnököt a rendelet föl-függesztésére. Reiner Mór nemcsak kérte, hanem egyenesen követelte a rendelet hatályon kívül helyezését és kijelentette, hogy különben az összes budapesti kávéházak kénytelenek lesznek üzemetek beszüntetni. Amikor Boleman újra elutasító választ adott, akkor a küldöttség egyik tagja, Tatár Gusztáv, a Ferenc körüti Széchenyi-kávéház tulajdonosa, ingerült hangon így szó-lott Boleman Ernőhöz:

— *Hogy jön maga ahhoz, hogy bennünket tönkretegyen. Az ur vagy gazember, vagy örült.*

Az árvizsgáló bizottság elnöke a kereskedelmi minisztertől föl-hatalmazást kért, hogy Tatár Gusztáv ellen becsületsértés címén föl-jelentést tehesen.

Távirat.

Dugonics-mozi, Szeged.

A gályarab két részes világszenzáció az eddigi filmek legnagyobb attrakciója Wegenerrel a főszerepben megérkezett, a Dugonics-mozi részére fenntartottuk, szeptember 6-tól műsorra vehetik. Radius.

Benes expozéja.

Prága, szept. 2. Az állandó bizottság mai ülésén napirend előtt Benes dr. külügyminiszter hosszabb expozét mondott. Benes beszámolt belgrádi és bukaresti tanácskozásairól, majd Magyarország politikai és szociális viszonyait ismertette. Magyarországon — mondotta — még mindig olyan politikai rendszer van uralmon, amely Csehország részére veszedelmet jelent. Ezért kötött a három szomszédos állam egyezményt a trianoni béke végrehajtásának biztosítására.

KORZÓ-MOZI

Telefon: Igazgatóság 455. Pénztár II—85.

Péntek, szombat és vasárnap szeptember 3, 4 és 5-én

Pathé film! Rendező Abel Ganz

J'ACCUSE

fantasztikus filmjáték hat felvonásban.

Főszereplők: Emmy Lyon és Siverin Mars.

Előadások: hétköznap fél 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

SZAKMOZGALOM.

Meghívó! A magántisztviselők, ipari tisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és biztosítási tisztviselők f. hó 6-án, hétfőn este 6 órakor a kereskedelmi és iparkamara nagytermében együttes taggyűlést tartanak.

Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok

DUGONICS-KERTMOZI

Igazgató: Vass Sándor. Telefon: 94.

Péntektől — vasárnapig.

A szezon legnagyobb szenzációja

A

burlingtoni Jaguár.

II. része:

A manillai cyklop

6 felvonásban.

Csak 16 éven felülieknek. Előadások este fél 8 és negyed 10 órakor.

Árverés.

Szeptember 6 án déle 5-től 10 órakor a városháza udvarán ismeretlen sértett tulajdonát képező 7 éves piros tarka tehén és egy fél éves üszörborju lesz készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek elárverezve.

Hungária nyakkendőszalon

Párisi-körut 39., a róksai patikával szemben. Kész nyakkendők minden fazonban, óriási raktár. Olcsó árak. Hozott anyagból is készítünk teljes szakértelemmel. 15 évi gyakorlat.

BELVÁROSI MOZI

szeptember 8-án

megnyílik

Jegyeket: d. e. 9—12-ig és d. u.

3—5-ig a nappali pénztár árusít.

Telefon:

Igazgatóság 2-58 - Pénztár 5-82

Meghívó.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Alkalmazottak Klubja szeptember hó 5-én a Keresk. és Iparkamara dísztermében d. e. 10 órakor tartja

rendkívüli közgyűlését

melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítése. 3. Pénztári jelentés. 4. Felmentésel feletti határozat. 5. Alapszabályok módosítása. 6. Tisztikar kiegészítése. 7. Indítványok.*

* Az alapszabályok 26. §-ának h) pontjában értelmében az indítványok a közgyűlés előtt egy héttel az elnökséghez benyújtandók.

POLOSKA

tökéletes kiirtására legjobb a Frankl-féle Poloska-halál. A petéket is kiirtja, a kezelt helyeken foltot nem hagy vissza. Próbálveg 25 kor., nagy üveg 40 kor. Kapható egyedül csak: FRANKL ANTAL gyógyszerárában Szeged, Felsőváros, Szent György-tér.

Halló! Halló!

Mi lesz vasárnap? Szeptember 5-én?

Nagy szüreti bál

Iskola-u. 10. a volt „Kék macska” vendéglőben. A tiszta jóvedelem és felülfizetések a rokkantak javára fordítatik. Szives pártfogást kérnek

Révész és Magyar vendéglősök

Szécsi Izsó list- és tornaműhelye, Kárász-utca 14. Háztartási cikkek előnyös beszerzési helye.